

SYDOSLÄNKEN

Näringsliv och kommuner i samverkan för en bättre regional utveckling.

www.volvocars.se
www.ikea.se
www.karlshamnshamn.se
www.handelskammaren.com
www.sparbankenikarlshamn.se

www.almhult.se
www.osby.se
www.olofstrom.se
www.karlshamn.se

För en bättre regional utveckling

SYDOSTLÄNKEN

För mer information kontakta projektledarna:

Göran Svärd
goran@kraftmaklaren.se

Jan Åström
jan.astroem@telia.com

graphoteket.se Juni 09

Fyra kommuner i samverkan

Älmhult Osby Olofström Karlshamn

med näringslivet

IKEA VOLVO Karlshamns Hamn Sparbanken i Karlshamn Sydsvenska Handelskammaren

KRAFTSAMLING SYDOSTLÄNKEN

”Bra kommunikationer för gods- och persontrafik är av de viktigaste faktorerna för en positiv utveckling i samhället.”

I en region där tre län möts har näringslivet och kommunerna gemensamt gjort en kraftsamling för att öka förutsättningarna för en fortsatt god utveckling – Kraftsamling Sydostlänken.

I de fyra kommunerna Älmhult, Osby, Olofström och Karlshamn bor sammanlagt 73 000 invånare och det finns ett stort och livskraftigt näringsliv, med till exempel Volvo och IKEA. Regionen ligger relativt långt från de tre länens större städer, men områdets arbetsmarknad sträcker sig mycket långt ut och påverkar ett område som innefattar bland annat Malmö, Helsingborg, Växjö och Karlskrona.

Sydostlänken, järnvägen Älmhult – Karlshamn, spelar en viktig roll för att effektivisera transporter och samtidigt göra transporter mer miljövänliga.

Genom att elektrifiera delen Älmhult – Olofström och bygga en ny sträckning Olofström – Karlshamn skapar Sydostlänken en mycket bra transportlösning för näringslivet.

Företagen är mycket beroende av bra gods-transporter för sin export och import. Detta

gäller särskilt till och från den växande marknaden i Östeuropa och Asien.

Ett exempel på effekterna av Sydostlänken är Volvos export till Asien. Idag tar det sex till åtta veckor att transportera godset. Med Sydostlänken tar motsvarande transport två veckor.

Staten har det övergripande ansvaret för utbyggnaden av infrastrukturen. Det är viktigt att näringslivet får bra förutsättningar för sin verksamhet även utanför storstadsområdena. Näringslivet och kommunerna vill i samverkan med staten genomföra utbyggnaden av Sydostlänken för en bättre regional utveckling.

I denna rapport kommer tre företag att beskriva sin verksamhet och behovet av bättre transportmöjligheter.

IKEA

”Sydostlänken är det enskilt viktigaste infrastrukturobjektet i Sverige för IKEA”

Ett av världens mest kända heminredningsföretag har fortfarande sitt hjärta och sin motor i småländska Älmhult. IKEA arbetar för att skapa en bättre vardag för så många som möjligt genom att erbjuda möbler, husgeråd och andra varor av hög kvalitet och till låga priser.

Logistiken har flera direkta effekter på målsättningen. Genom effektiva flöden av råvaror och produkter kan kostnaderna hållas nere och varorna på så sätt bli tillgängliga för fler.

En annan aspekt är att ett väl fungerande logistiksystem säkerställer att det alltid finns varor att sälja i varuhuset. På så sätt kan man hålla en hög omsättningshastighet, vilket gör det möjligt att hålla lägre marginaler och därmed låga priser.

– IKEA är ett heminredningsföretag där logistiken är en tydlig framgångsfaktor, säger Thomas Carlzon, VD för IKEA AB.

IKEA arbetar ständigt för att utveckla den dagliga verksamheten, men har också ett

tydligt långsiktigt perspektiv. Det är synligt i IKEAs sätt att prioritera miljöhänsyn högt, något som gör att man strävar efter att använda järnvägen där det är möjligt. Sydostlänken är den naturliga förbindelsen mellan kombiterminalen i Älmhult och en av Sveriges strategiska hamnar, Karlshamn. Till Älmhult kommer varuflöden från bland annat Baltikum, Polen och Centraleuropa, som sedan distribueras vidare till de svenska varuhusen.

– Sydostlänken är det enskilt viktigaste infrastrukturobjektet i Sverige för att IKEA skall kunna utveckla kombitrafiken och öka andelen gods på järnväg, säger Tomas Nilsson ansvarig för IKEAs transporter i Norra Europa.

Sydostlänken gör också att det blir lättare att rekrytera personal. Järnvägen vidgar rekryteringsområdet i sydöstra Sverige och gör att befintliga och nya medarbetare kan pendla säkert, snabbt och miljövänligt.

VOLVO

”Sydostlänken behöver byggas skyndsamt”

Volvo Cars Body Components i Olofström pressar karossdetaljer till fordonsindustrin. Bland kunderna märks de egna monteringsfabrikerna inom Volvo Personvagnar, men också Ford, Jaguar, Land Rover och Volvo Lastvagnar. För att utveckla verksamheten ytterligare behöver dock de logistiska flödena utvecklas och en strategiskt viktig punkt, där också andra intressenter kan utveckla verksamhet, är runt Karlshamn. Men då är Sydostlänken en absolut nödvändighet.

– Vi ser en utveckling där Sydostlänken har en utomordentligt viktig roll att spela. För vår produktion i Olofström, självklart, men också för alla flöden mot Ryssland och Kina från våra anläggningar runt om i Sverige, säger Magnus Hellsten, Produktionsdirektör vid Volvo Personvagnar.

I dagsläget transporteras stora mängder gods från Olofström och övriga Volvoanläggningar i Sverige med båt till Kina. Via en kortare båtresa över Östersjön och anslutning till Transsibiriska järnvägen kan transporttiden kortas med fyra veckor.

Det är ett mycket viktigt bidrag till en fortsatt konkurrenskraftig svensk industri. Stora flöden av bilar, reservdelar, accessoarer kan dra nytta av en sådan lösning.

– För VCBC i Olofström är Sydostlänken även viktig ur försäljningssynpunkt. Just nu byggs flera bilfabriker i Ryssland. Att förse denna nya marknad med pressat gods från Olofström är mycket konkurrenskraftigt om transportkostnaden kan hållas på en rimlig nivå, påpekar Magnus Hellsten.

Volvo Personvagnar ser också stora fördelar med att effektivisera leverantörsflöden från Östeuropa till Sverige där dagens beroende av logistikcentra i ett Centraleuropa med trafik-infarkt ökar risker, transporttider och kostnader.

– Sverige är ett litet perifert land långt från de stora marknaderna och de investeringar vi gör här riskeras om inte motsvarande satsningar görs på infrastruktur och transportsystem. Sydostlänken behöver byggas skyndsamt, summerar Magnus Hellsten.

KARLSHAMNS HAMN

”Sydostlänken gör det möjligt att erbjuda våra kunder miljövänliga och effektiva transporter”

Det finns knappast någon hamn i Sverige som genomgått så stora förändringar som Karlshamns hamn sedan järnridån föll. Tidigare i princip stängda marknader har öppnats upp för handel, vilket haft mycket stora effekter för varuflödena över Östersjön. Det har också inneburit att de starka nord-sydliga transportstråken genom landet nu kompletterats med ett öst-västligt stråk till och från Östeuropa, med Karlshamn i ett strategiskt läge. Det öst-västliga stråket lyftes bland annat fram i infrastrukturpropositionen hösten 2008. För Karlshamns hamns VD Björn Nilsson är den kraftiga utvecklingen bara början.

– För vår del så handlar det om att vara en länk i ett större sammanhang och underlätta utbytet mellan leverantörer och kunder i ett geografiskt område från London till Peking.

När handelsflödena till och från Östeuropa och Asien växer, samtidigt som ambitionen är att öka andelen intermodala transporter, skapas stora möjligheter för Karlshamns hamn. För att dra fördel av möjligheterna krävs dock att den anslutande infrastrukturen utvecklas. På järnvägssidan handlar det om Sydostlänken.

– Sydostlänken ökar vårt upptagningsområde och gör det möjligt att erbjuda våra kunder miljövänliga och effektiva transporter, säger Björn Nilsson.

Karlshamn har under många år haft en daglig färjeförbindelse med Klaipeda i Litauen och trafiken har vuxit stadigt. Nyligen pekade EU ut Karlshamn–Klaipeda som ett av de tre första stråken i det stora projektet Motorways of the Sea, vilket bland annat innebär en kraftfull satsning på anslutande infrastruktur.

Karlshamns hamn tillhör de största godshamnarna i Sverige och har till exempel stora volymer med produkter från skogsindustrin och oljeimport. Framöver finns möjligheter inom många områden, bland annat när det gäller biobränsle. För regionen skapar varuflödena möjligheter genom dels en mer effektiv logistik för företagen, dels att värdeskapande verksamhet kan etableras i anslutning till terminal- och hamnområden. Det kan exempelvis handla om servicefunktioner, lagerhantering eller produktanpassning för den svenska marknaden.

SAMMANFATTNING AV FÖRSLAG

”Sydostlänken – järnvägen Älmhult - Karlshamn ”

Vi har sett på möjligheterna och effekterna av Sydostlänken och kan visa att Sydostlänken är en samhällsekonomiskt lönsam investering,

som ger utrymme både för gods- och persontrafik.

Vi sammanfattar förslaget:

EFFEKTER

- Förkortar Volvos transporttid till Asien från sex till åtta veckor till två veckor
- IKEA planerar att ta in merparten av sitt gods via färja till Karlshamn och därefter på Sydostlänken
- Persontrafiken på järnvägen Älmhult – Karlshamn halverar restiden jämfört med buss
- Minskar trycket på södra stambanan i Skåne genom att en del av godstrafiken leds till Karlshamn
- Miljövänlig transportlösning genom att godstransporter överförs från väg till järnväg

SAMHÄLLSNYTTA

- En ny beräkning av samhällsnyttan visar att nyttan överstiger investeringen med 35 % (nyttouvärdeskot = 0,35)

INVESTERING

- En förnyad översyn av investeringen baserad på en anpassad ambitionsnivå för gods- och persontrafik visar att kostnaderna för Sydostlänken kan sänkas till 810 mkr.

MEDFINANSIERING

- De stora planerade investeringarna i kombiterminaler i Karlshamns hamn, 250 mkr, och i Älmhult skall ses som en viktig medfinansiering för Sydostlänken
- Sydostlänken ingår i EU projektet, motorways of the sea, och får därmed EU-bidrag till investeringen